

**Rapport om kortlægning af rådgivningspraksis og
ressourcer i forbindelse med børn og unge, der har
en usikkerhed om deres køn i Norddjurs Kommune**

Grenaa den 15. oktober 2025

Indledning¹

Samtaler om køn og kønsbevidsthed kan være udfordrende, fordi der findes mange forskellige opfattelser af køn. Nogle tager f.eks. udgangspunkt i, at der kun findes to biologiske køn, mens andre skelner mellem biologisk køn og kønsidentitet. Denne forskel i forståelser gør emnet følsomt og kan bidrage til en polariseret debat.

Kønsbevidsthed handler om en persons indre oplevelse af at være mand, kvinde, begge dele, ingen af delene - eller noget helt andet. Det er ikke det samme som biologisk køn (som handler om krop og kromosomer), og det er heller ikke nødvendigvis det samme som det køn, en person blev tildelt ved fødslen.

Samtidig rummer området mange nuancer. Det kan handle om de mere uformelle samtaler, hvor børn og unge udtrykker nysgerrighed eller usikkerhed omkring deres køn og identitet, over til ønsker om socialt kønsskifte - hvor en person begynder at leve i overensstemmelse med sit oplevede køn - og i nogle tilfælde om egentlige medicinske kønsskifteforløb, som f.eks. hormonbehandlinger, der er irreversible.

I de senere år er der kommet øget fokus på køn og kønsbevidsthed - både i samfundet generelt og på børn- og ungeområdet. Området kan dog være vanskeligt at definere og afgrænse, da der anvendes mange forskellige begreber, som ikke altid bygger på de samme forståelser af køn.

For fagprofessionelle kan det derfor være vanskeligt at navigere i dette felt.

---

¹ Følgende afsnit er udarbejdet på baggrund af inspiration fra følgende kildemateriale:

- WHO – forklaring af „gender“ og definition af kønsidentitet [Gender](#)
- WHO – FAQ om seksuel og kønsdiversitet (SOGIE FAQ, 2024) [sogie---faq-final-08.10.2024.pdf](#)
- Hyde m.fl., „Five Challenges to the Gender Binary“ (review/artikel) [Hyde et al 2019 gender nonbinary.pdf](#)
- „Gender incongruence in Denmark, a quantitative assessment“ (Hilden et al., AOGS 2021) [Gender incongruence in Denmark, a quantitative assessment](#)
- GenDa – „Gender Incongruence in Danish Youth“ (Ravnborg et al., protokol / national kohorte, 2024) [Gender Incongruence in Danish Youth \(GenDa\): A Protocol for a Retrospective Cohort Study of Danish Children and Adolescents Referred to a National Gender Identity Service - PMC](#)
- Hall et al., „Gender services for children and adolescents across the EU“ (Archives of Disease in Childhood supplement, 2024) [Gender services for children and adolescents across the EU-15+ countries: an online survey | Archives of Disease in Childhood](#)
- Sundhedsstyrelsen (Danske vejledninger og ny vidensafdækning, bl.a. 2018 vejledning og 2025-rapport) [Guide on healthcare related to gender identity](#)

Formålet med undersøgelsen har derfor været at få indblik i den rådgivningspraksis, omfang af rådgivning, praksis for rådgivning og samarbejdsformer set i forhold til emnet kønsidentitet/usikkerhed omkring køn i Norrdjurs Kommune.

Om undersøgelsen

Med henvisning til kommissorium af 6. marts 2025 vedrørende kønsidentitet i Norrdjurs Kommune har en arbejdsgruppe bestående af politikere og medarbejdere fra forvaltningen fået til opgave, at levere anbefalinger til det videre arbejde med at følge udviklingen på området.

Arbejdsgruppen har bl.a. haft til opgave, at undersøge, hvilke ressourcer der er til rådighed i Norrdjurs Kommune, når medarbejdere møder problemstillinger omkring kønsidentitet hos børn og unge samt forældre.

Der har været udarbejdet et spørgeskema, der har været udsendt til de respektive aftaleholdere på følgende områder:

- Forebyggelse, Familiehus og Sundhedspleje
- PPR
- Skoleområdet
- Dagtilbudsområdet
- Djurslandsskolen
- Specialklasser
- UU og Ungeindsatsen
- STU
- BUCN.

I forhold til gennemførelsen af selve undersøgelsen har det været op til aftaleholderne, hvorledes de vurderede at det vil være hensigtsmæssigt at indhente oplysninger i egen organisation. Der har derfor været metodefrihed i forhold til, hvorledes aftaleholderne kunne gennemføre undersøgelsen.

Der har i alt været sendt spørgeskemaer ud til 13 respondenter. 13 respondenter har valgt at besvare undersøgelsen. Det skal dog bemærkes, at der er modtaget flere besvarelser fra flere forskellige enheder under samme aftaleholder.

Resultat af undersøgelsen

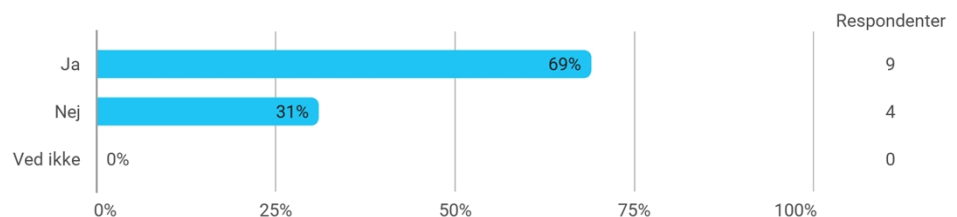
I nedenstående afsnit vil resultaterne af undersøgelse blive gennemgået.

Af spørgsmål 1.1 fremgår det, hvilke enheder der har besvaret undersøgelsen. Der er tale om et bredt udsnit af enheder i Norddjurs Kommune, der må formodes at kunne stå med spørgsmål fra børn, unge og forældre omkring kønsidentitet eller stå med børn og unge der giver udtryk for usikkerhed omkring deres eget køn.

Svar på spørgsmål 1.1. Hvilken enhed repræsenterer du?

- Søren Kanne-skolen
- Område Auning dagtilbud 0-6 år
- Skoleområdet
- Dagtilbud
- Børneby Midt
- Familiehuset, FTI, sundhedsplejen og Dagbehandlingen
- Sundhedsplejen
- Børne og Unge Centret Norddjurs
- Dagbehandlingen (under sundhedsplejen)
- Forebyggelse og Tidlig Indsats (FTI)
- Djurslandsskolen
- Trivsel og Læring (PPR)
- Ungeindsatsen og UU.

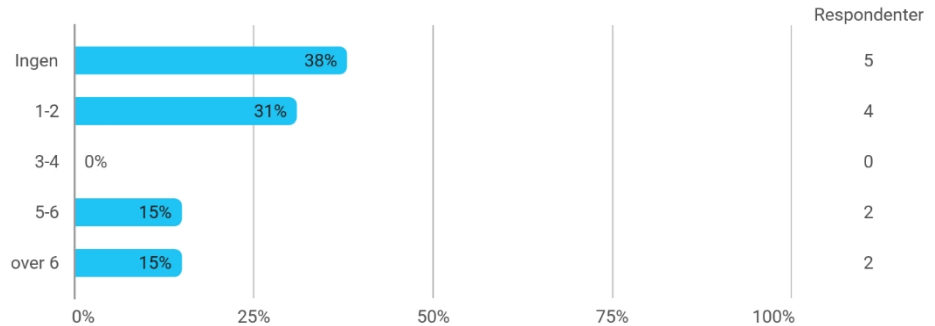
Svar på spørgsmål 2. 1. Har du i jeres enhed arbejdet med børn eller unge, der har givet udtryk for usikkerhed om deres køn?

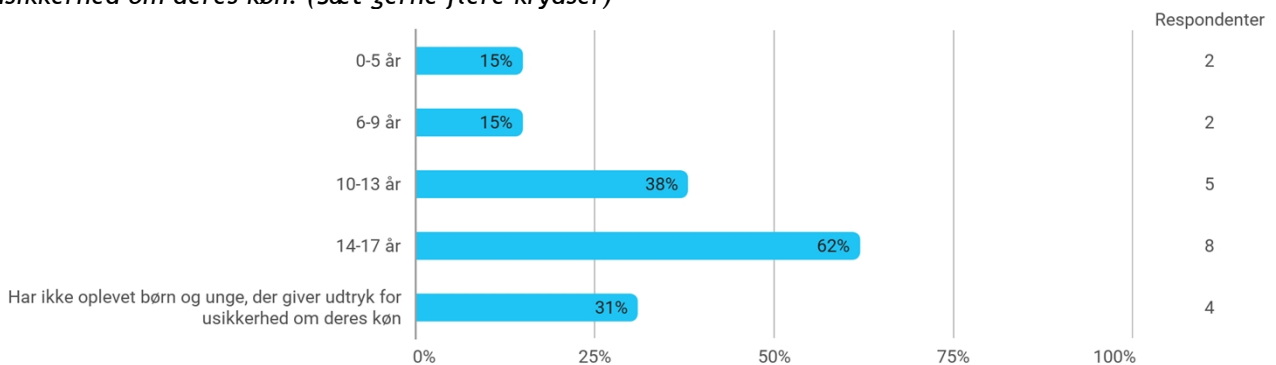
Som det fremgår af spørgsmål 2.1 har 9 ud af i alt 13 respondenter, svarende til 69 pct., svaret, at de har oplevet at stå med børn og unge, der har givet udtryk for at have en usikkerhed omkring eget køn. I forhold til omfang svarer flere respondenter, ca. 61 pct., at de inden for det seneste år har mødt børn og unge der har givet udtryk for at have en usikkerhed om eget køn. 2 respondenter har f.eks. oplevet, at de har haft over 6 henvender på et år. Det skal bemærkes, at henvendelserne bl.a. også dækker over forældre, der har spørgsmål omkring deres børns køn, børn og unge der har spørgsmål til deres køn og seksualitet samt henvendelser fra drenge, der ønsker at gå i pigetøj.

Jf. spørgsmål 2.2 oplyser 38 pct. af de adspurgte, at de ikke har haft nogle henvendelser fra børn og unge, der har givet udtryk for usikkerhed om eget køn, indenfor det sidste år.

Svar på spørgsmål 2.2. Hvor mange børn/unge har du mødt det seneste år, der har givet udtryk for usikkerhed om deres køn?

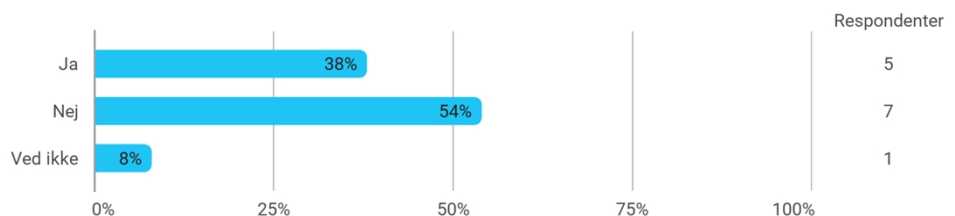

Svar på spørgsmål 2.3. I hvilke aldersgrupper har du oplevet børn og unge, der har givet udtryk for usikkerhed om deres køn? (Sæt gerne flere krydser)

I forhold til aldersgrupper svarer 62 pct. af respondenterne jf. spørgsmål 2.3, at det er de unge i alderen 14-17 år der giver udtryk for at have en usikkerhed omkring eget køn. I aldersgruppen for 10-13-årige svarer 38 pct. af respondenterne, at de oplever børn og unge, der giver udtryk for at have en usikkerhed om eget køn. 31 pct. svarer, at de ikke har oplevet børn og unge, der har givet udtryk for usikkerhed om deres køn.

Svar på spørgsmål 3.1. Tilbyder I rådgivning til børn og unge, der giver udtryk for usikkerhed om deres køn?

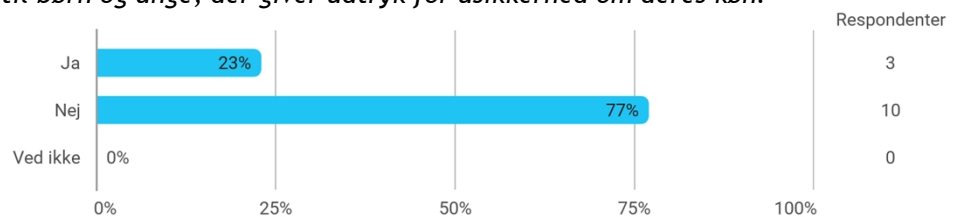
Som det fremgår af svaret på spørgsmål 3.1, tilbyder 38 pct. af de adspurgte en rådgivning til de børn og unge, der giver udtryk for at have en usikkerhed om eget køn. 54 pct. af respondenterne oplyser, at de ikke tilbyder nogen form for rådgivning.

En respondent svarer, at ifølge sundhedsloven har f.eks. sundhedsplejen samtaler med børn i 0. klasse (sammen med forældre) i 5. kl. og i 8. kl. (med samtykke fra forældre). Det er ved disse planlagte samtaler, at sundhedsplejen afdækker børn og unges trivsel - helt generelt. Hvis emnet om køn og identitet kommer op taler sundhedsplejen bl.a. om, at det er en helt naturlig del af deres udvikling at være i tvivl.

Sundhedsplejen erfaring er, at børn og unge allerede har meget viden og ofte også har talt med andre om emnet.

Andre respondenter svarer, at de rådgiver børn og unge, som enten spørger det pædagogiske personale til råds, eller eventuelt børn og unge, hvis trivsel respondenterne oplever er udsat som følge af usikkerhed eller lign. vedrørende deres kønsidentitet, seksualitet m.v.

Svar på spørgsmål 3.2. Har I en fast praksis eller faglige retningslinjer når jeres enhed står over for problemstillinger i forhold til børn og unge, der giver udtryk for usikkerhed om deres køn?

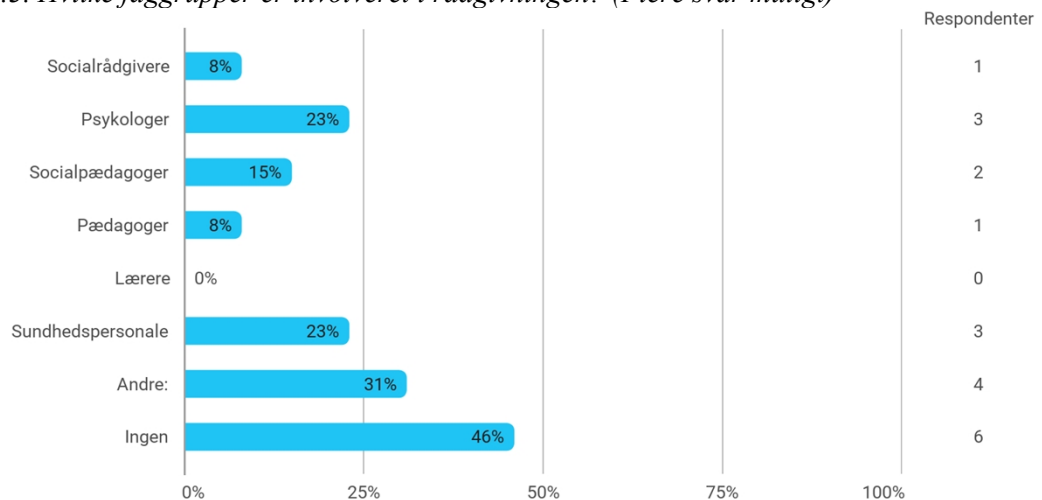
Som det fremgår af spørgsmål 3.2, så svarer 77 pct. af de adspurgte, at de ikke har en fast praksis eller anvender faglige retningslinjer når de står over for problemstillinger i forhold til børn og unge, der giver udtryk for usikkerhed om deres køn. 23 pct. svarer at de har en fast praksis eller anvender faglige retningslinjer.

En respondent svarer følgende: *”praksis og faglige retningslinje omkring emnet er indlagt på lige fod med alt andet og er indlejret i en systematisk og løbende opfølgning omkring barnet/den unge, i vores procesbaserede dokumentation. I denne systematik, forholder den samlede personalegruppe sig bredt til barnet inden for de lovformelle områder fra ISC (Integrated Children’s System - systematisk og helhedsorienteret metode til sagsbehandling og udredning. Metoden bruges i sager om udsatte børn og unge) f.eks. familieforhold, skoleforhold og læring og sundhedsforhold”.*

Yderligere beskrives det, at hvis det opleves, at der er børn og unge, der har udfordringer, problemer eller lign, som kræver, at der arbejdes specifikt med disse, så etableres der et indsatsmål. Kønsidentitet vil givetvis være et mål der ligger indenfor områderne *barnets sundhedsforhold eller udvikling og adfærd*.

Andre svarer, at de er i gang med at udarbejde en instruks, som henviser til sundhedsstyrelsens vejledning.

Svar på spørgsmål 3.3. Hvilke faggrupper er involveret i rådgivningen? (Flere svar muligt)

Af spørgsmål 3.3 fremgår det, at der anvendes en bred vifte af faggrupper når børn og unge samt forældre rådgives i forbindelse med spørgsmål om kønsidentitet. Der anvendes bl.a. psykologer, socialpædagoger og sundhedspersonale. Desuden anvendes familiebehandlere samt specialvejledere og specialpædagogiske vejledere.

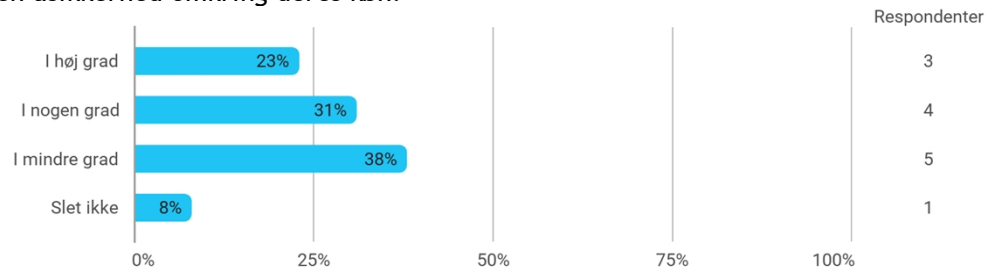
For de enheder der tilbyder rådgivning, ligger antallet af medarbejdere der tilbyder denne rådgivning på mellem 3-5.

En respondent svarer, at alle der kan have relation til barnet eller den unge, og som i kraft af deres rolle og relation, vil kunne have adgang til dialogen med barnet (herunder evt. også barnets forældre). Det betyder imidlertid ikke, at alle arbejder eller rådgiver et barn samtidig.

Samme respondent svarer yderligere følgende: *”Vi laver konkrete individuelle vurderinger ud fra barnets ønsker, behov og bedste. Nogle gange er det hensigtsmæssigt at klæde en person med god relation rigtigt på til at kunne rådgive, frem for at skulle lykkes med at få barnet til at tage mod rådgivning fra andre”*.

En anden svarer, at råd og vejledning gives efter behov. Der er aktuelt 11 medarbejdere, der har mødt problematikken inden for det seneste år. Potentielt kan alle medarbejdere blive involveret i rådgivningen.

Svar på spørgsmål 3.5. I hvor høj grad føler du, at jeres medarbejdere er fagligt klædt på til at støtte børn/unge, der udviser en usikkerhed omkring deres køn?

Af spørgsmål 3.5 fremgår det, at 54 pct. af de adspurgte føler, at deres medarbejdere i høj grad eller i nogen grad er klædt fagligt på til at kunne støtte børn og unge, der udviser usikkerhed omkring deres køn. 38 pct. svarer at de kun i mindre grad er klædt på til opgaven og 8 pct. svarer at de slet ikke er klædt på til opgaven.

På spørgsmålet om hvilke former for støtte eller viden respondenterne kunne have brug for svarer en respondent f.eks. følgende:

”Jeg har spurgt mine medarbejdere, der generelt nævner behov for opdateret viden og forskning på området.

F.eks. nævnes følgende:

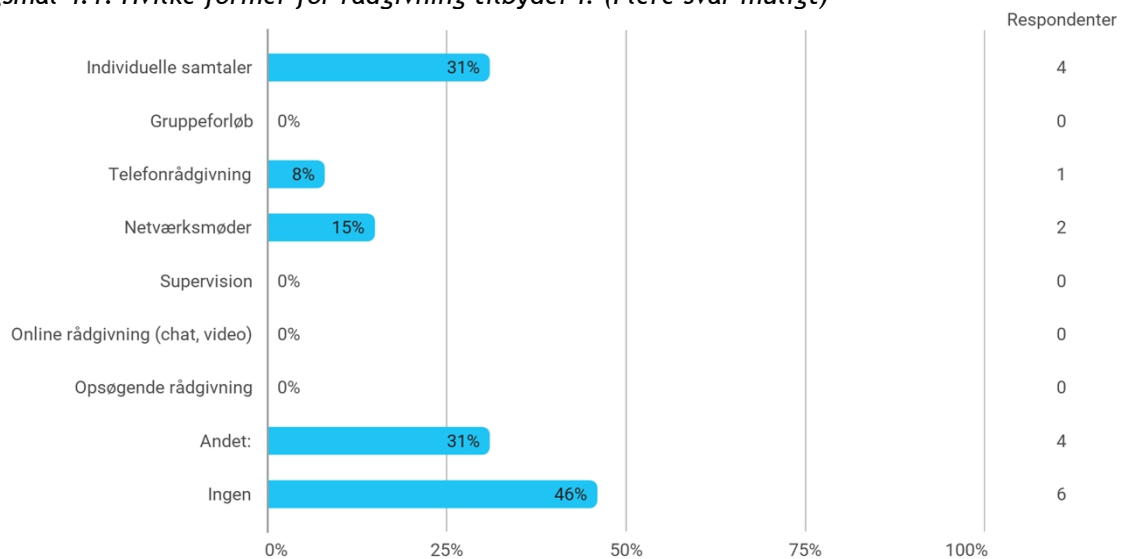
- *Viden om, hvilke anbefalinger man kan give forældre og skole*
- *Mere evidens og viden, der ikke er baseret på holdninger*
- *Viden ift. selvmordsforebyggelse*
- *Et neutralt fagligt oplæg, så vi som faggruppe (psykologer) kan stå på et fælles fagligt grundlag*
- *Et oplæg, der belyser sammenhængen til Autismespektrum-forstyrrelser*
- *Teoretisk viden om, hvad der er godt at rådgive forældre til, og hvordan de voksnes tilgang bør være.”*

En respondent skriver, at de mangler uddannelse eller kurser om emnet. Andre svarer, at de har et ønske om fyraftensmøder, hvor viden deles.

Endelig efterspørger flere generelle oplysninger eller steder, hvor de unge kan henvises til, da enheden ikke som enhed rådgiver konkrete i emnet, men taler med de unge om tanker eller bekymringer de gør sig ift. dette praktiske spørgsmål.

Svar på spørgsmål 4.1. Hvilke former for rådgivning tilbyder I? (Flere svar muligt)

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 4.1, så tilbydes en bred vifte af forskellige former for rådgivning. 31 pct. af respondenterne svarer, at de bl.a. tilbyder individuelle samtaler. 15 pct. svarer, at de tilbyder netværksmøder.

Andre svarer, at de tilbyder sparring og vejledning til de voksne omkring barnet. 46 pct. af respondenterne svarer, at de ikke tilbyder nogen form for rådgivning.

På spørgsmålet om hvilke faglige tilgange herunder vejledninger eller teorier der anvendes, svarer en række respondenter, at de anvender følgende:

- ICDP - International Child/Caregiver Development Program
- Psykolog faglige vejledning og teori
- Tager udgangspunkt i barnets trivsel
- Sundhedsstyrelsens anbefalinger samt henviser til Børns Vilkår
- Dialog med barnet/den unge, nysgerrighed og observation
- Individuelle samtaler med udgangspunkt i en anerkendende tilgang og med udgangspunkt i barnets / den unges perspektiv.
- Langt de fleste har ikke en bestemt faglig tilgang til dette område, men tilstræber at arbejde evidensbaseret, anerkendende og nysgerrigt.

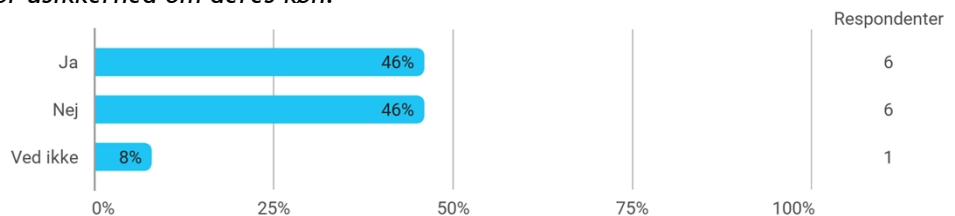
Andre svarer også, at de anvender nedenstående vejledninger eller teorier:

- anbefalinger fra organisationen Genspect og har fundet disse hjælpsomme.
- Inspiration af psykolog Becky Kennedys program "Good Inside"
- ISTDP - Intensiv Dynamisk Korttidsterapi
- Empati og sund fornuft

- Opmærksomhed på komorbiditet med forskellige psykiatriske diagnoser.

Endelig svarer andre, at deres faglige tilgange generelt hviler på empowerment og recovery.

Svar på spørgsmål 4.3. Har I modtaget undervisning, oplæg eller kompetenceudvikling i forhold til børn og unge, der giver udtryk for usikkerhed om deres køn?

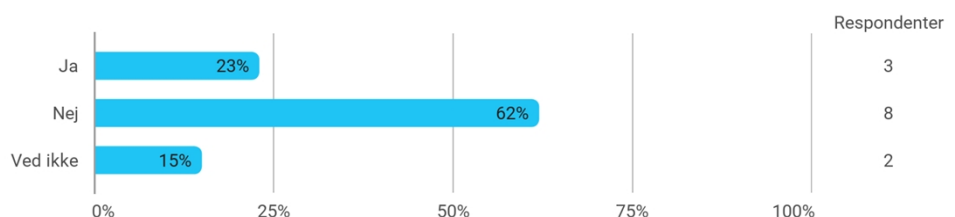
Af spørgsmål 4.3 fremgår det, at 46 pct. af respondenterne har modtaget undervisning, oplæg eller kompetenceudvikling i forhold til børn og unge, der giver udtryk for usikkerhed om deres køn. 46 pct. af respondenterne oplyser, at de ikke har modtaget undervisning.

I forhold til samarbejde med andre aktører om rådgivning af børn og unge jf. spørgsmål 5.1 svarer 23 pct. af respondenterne, at de samarbejder med andre aktører. 62 pct. svarer, at de ikke samarbejder med andre aktører.

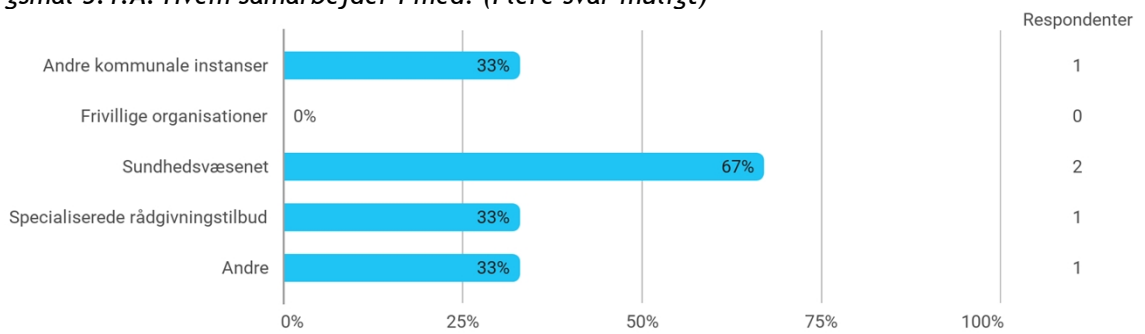
Af svarene fremgår det, at dem der samarbejder med andre aktører typisk samarbejder med sundhedsvæsenet samt specialiserede rådgivningstilbud jf. svarene under spørgsmål 5.1 A.

En enkelt respondent svarer dog følgende: "Når jeg svarer "nej" til, at vi ikke samarbejder med andre instanser, så er det kun fordi, ingen har prøvet det endnu. Den dag behovet opstår, gør vi det selvfølgelig".

Svar på spørgsmål 5.1. Samarbejder I med andre aktører om rådgivning?

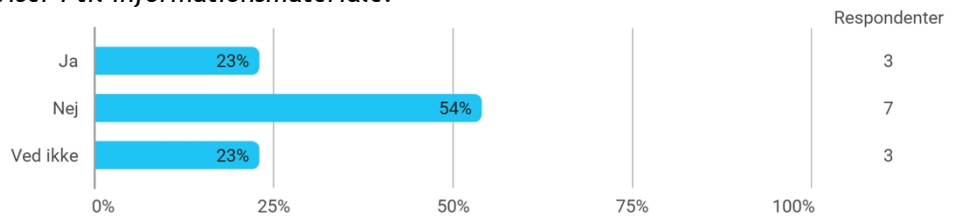

Svar på spørgsmål 5.1.A. Hvem samarbejder I med? (Flere svar muligt)

På spørgsmålet om respondenterne henviser til bestemt informationsmateriale når de rådgiver børn og unge samt forældre om emnet kønsidentitet jf. spørgsmål 5.3 svarer 23 pct. at det gør de. 54 pct. svarer, at det gør de ikke.

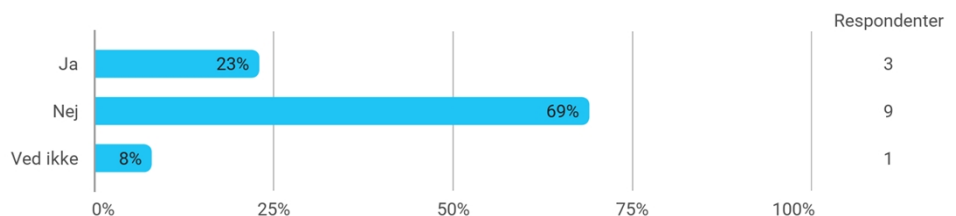
Svar på spørgsmål 5.3. Henviser I til informationsmateriale?

Af de respondenter der har svaret ja til at de henviser til informationsmateriale, henvises til følgende:

- Børns vilkår (særligt målrettet forældrene)
- Der er 2 medarbejdere ud af i alt 28 adspurgte, som har prøvet at henviser til informationsmateriale om emnet.
  - Én har henvist til Rigshospitalets Center for kønsidentitet
  - Én har henvist til Foreningen for Transkønnede børn.

Svar på spørgsmål 6.1. Har I under jeres faglige praksis en definition af begreberne dreng/mand, pige/kvinde samt køn?

Af svaret på spørgsmål 6.1 fremgår det, at 69 pct. af de adspurgte ikke har en praksis i forhold til definition af begreberne dreng/mand, pige/kvinde samt køn. 23 pct. svarer at det har de.

Det kommer bl.a. til udtryk på følgende måde:

- Kønsneutralt toilet hos eleverne i overbygningen
- Biologi og anatomi -Hvis barnet føler sig med en anden identitet så gør vi dem ikke forkerte.

På spørgsmålet om respondenterne har øvrige bemærkninger eller erfaringer omkring arbejdet med kønsidentitet i Norddjurs Kommune svarer en respondent følgende:

”Vi har haft enkelte tilfælde af børn/unge som har været visiteret til behandling med et formål, hvor der efterfølgende er opstået køns- og identitets- usikkerhed/spørgsmål. Vi har ikke behandlet dette som den primære problematik, men beskæftiget os med flere eksistentielle emner, følelser, kriser, kærlighed, pubertet, mening med livet mm. I et enkelt tilfælde har vi haft en ung som kortvarigt identificerede sig som en kat. Dette var dog sekundært ifht. øvrige større problemer som relaterede sig til vedkommendes autisme diagnose.”

Andre svarer at børn som er i tvivl om kønsidentitet har øget risiko for mistrivsel, tanker om selvskaade og selvmord, og derfor rummer det i deres tanker men vi er ikke proaktive ift. at skubbe i nogen retning. Vi forholder os neutrale og professionelle. Vi har en lang uddannelse ift. at tale med børn om svære emner.